

KLATRING

A photograph of two mountaineers standing on a snowy mountain peak. The climber on the left is wearing a blue jacket and a purple hood. The climber on the right is wearing a green and grey jacket and a white helmet with a red logo. They are both smiling. In the foreground, there is a green and black backpack, a white ice axe, and some climbing ropes. The background shows a vast, snow-covered mountain range under a clear blue sky.

Dansk Bjergklub

Nr. 3, juni 2003

Bohuslän

Nordeuropas bedste rids ruter

Kjugekull

Det Skånske Fontainbleau

Bouldercup

Eigers Nordvæg

Dansk førstebestigning

Randonnée i Chamonix

Tekst & foto Hans Bräuner-Osborne

Allan, Birgitta og Morten på vej op ad Glacier des Améthystes

Lørdag d. 3. maj satte jeg for første gang mine ben i Chamonix: Steg ud af transitbussen fra Geneve Lufthavn og tabte med det samme pusten over den specielle atmosfære og den fantastiske udsigt til Mont Blanc massivet. Fandt hurtigt mine kammerater for den kommende uge – eller rettere de fandt mig og vinkede mig straks over til den nærliggende café, hvor de havde slået sig ned. Målet for ugen var at deltage i Allan Christensens randonnée kursus sam-

men med mine med-kursister Birgitta Niepoort og Morten Vinter.

I Allans vanlige stil var der et tætpakket program klar til os og vi gik således straks igang med at proviantere til de kommende tre dages kursus oppe på massivet. Aftensmaden blev så indtaget i ægte kursus stil med teori om snekrystaller, laviner, snehuler osv. serveret mellem de lækre franske specialiteter. Så var det ellers hjem og pakke rygsækken med det

sædvanlige dilemma – man har 100 kg udstyr med i vadsækken – men kun lyst til at have 10 kg med på bjerget. Hvad skal man vælge – og hvorfor var det lige at jeg ikke købte alt mit grej i titanium??? Nå ja, det var pga prisen! Nå, men vi fik pakket og så var det ellers på hovedet i seng og op med den første lift til Aig. des Grand Montets den følgende morgen. Ud af kabineliften og så skulle vi bestå indgangsprøven til kurset. At komme ned til bunden

af Aig. d'Argentiere bassinet i flot stil – ellers var det exit kursus! Vi bestod dog alle prøven og da vi ikke kunne presse flere vertikale "descent"-meter ud af bassinet var det på med fellerne for første (men ikke sidste!) gang. Det gik fint – ingen fik klistret dem fast til håret eller lignende – og så var det ellers fremad mod Argentiere hytten mens man kunne nyde den fantastiske udsigt. Bl.a. kunne vi jo ved selvsyn se ruten op til Aiguille d'Argentiere som Anders Strange Nielsen netop havde beskrevet i det seneste nummer af klubbladet. Faktisk skulle vi bestige gletcherne på begge sider af "Anders" rute (Glacier des Milieu). Om eftermiddagen skulle vi lave øvelser på den højre gletcher (Glacier des Améthystes) og dagen efter ville vi krydse over Col du Chardonnet (3323m) til Saleina bassinet via den venstre gletcher (Glacier du Chardonnet) [se billede til Anders' artikel]. Nå, men efter en kort pause ved Argentiere hytten kunne vi ikke udskyde det længere - nu skulle det for alvor til at gå opad. Allan viste os hvordan man skulle "klikke" skien for at lave vendinger og det så jo ufatteligt let og elegant ud når han gjorde det! Men knap så elegant var det når kursisterne fulgte efter og vi havde vist alle ture på rø... i den forkerte retning et par gange. Men Allan kunne berolige os med at "øvelse gør mester" og at vi nok ville have det i kroppen efter ca. 1000 vendinger: 999, 998, 997 – ja det var lang vej igen. Heldigvis blev man hurtigt bedre og så blev vi hurtigt opfordret til at lave gøre en sport ud af skridt-koordineringen så vi ikke mistede værdifulde kræfter og tid. Ja, man var ikke i tvivl om at Allan p.t. er Danmarks bedste konkurrence ski-alpinist!

Udover vendingerne blev der også instrueret i glacier kendskab – hvor er de mest sikre? Vurdering af lavinefarer var et gennemgående tema i kurset og vi fik således også gravet & studeret vores første sne-profil. Snelagene så stabile ud, så vi fortsatte således op ad skrånningen til en "bergschrund", idet vi ville prøve at finde en god nødbivuak. Heldigvis fik vi ikke brug for den, da solen skinnede fra en skyfri himmel, men den så ellers meget behagelig ud af en nødbivuak at være.... Så kunne vi endeligt spænde skiene på uden feller og suse nedad gletcheren til aftensmaden i Argentiere hytten.

Teamet på vej op til en "bergschrund" på Glacier des Améthystes.

Bip, bip, bip, bip – hvem fan... har sat sit vækkeur til at ringe så tidligt!? Åh, hvor jeg elsker alpin starter! Man er placeret på værelse efter hvornår man skal op, så hurtigt bipper alt omkring én. Vi skal jo helst op ad gletcheren inden sneen bliver til noget der gør sig bedre i en "Slush Puppy". Heldigvis bliver det hurtigt lyst på den årstid, så pandelampen bliver kun anvendt til at finde rundt i det begyndende kaos på værelset. Morgenmad med søvn i øjnene og så afsted mod nye triumfer. Som sagt skulle vi nu op over Col du Chardonnet som også ligger på normalruten af "Le Haute Route" til Zermatt, så det er ikke en overraskelse at stå ved foden af gletcheren og gøre skiene klar til opstigningen sammen med adskillige guidede grupper. Starten er noget stejlere end øvelsesterrænet fra dagen før, men det går overraskende godt og vi fik således hurtigt overhalet de guidede grupper og skabt lidt luft.

Smukt morgen lys, hvor fellerne sættes på skiene inden Glacier du Chardonnet udfordres.

Passet nåes i fin stil, og den anden side er smal, stejl og befærdet, så vi vælger ligesom de fleste andre at rigge et reb til og abseile ned. Dagens mål er Cabane du Trient hytten i Schweiz som vi når via to pas (Fenêtre du Tour, 3414m, og Col du Tour, 3282m) til & fra Glacier du Tour fremfor normalruten direkte til Plateau du Trient. Dette giver lidt mere fred for de guidede grupper og desuden to spændende udfordringer. Det første pas er meget stejlt og tester således hvor gode vores "klik"-vendinger er blevet. Resultatet var desværre ikke noget at prale af – 888, 887, 886 – stadig lang vej til de 1000 vendinger.... Udfordringen i Col du Tour var at der ikke var sne hele vejen, så nu fik vi også mulighed for at vise for klatre-evner i randonnée-skistøvler med "momentum-enhancers" (=ski) spændt på rygsækken!

Mens vi samlede kræfter til opstigningen af Fenêtre du Tour, fik vi iøvrigt også lavet øvelser med vores lavinesendere. Vi lærte både at bruge den klassiske Ortovox F1 med én antenne og Barryvox med to antenner. Den sidste skulle i princippet være lettere at anvende, da den med pil i displayet viser vejen til "offeret", men i praksis viste den sig at kræve mere øvelse end klassikeren. Én ting lærte vi i hvert fald igen: øvelse gør mester og lavinesendere kan vist ikke øves for meget, idet man kun har 15 min til at grave offeret ud – herefter falder overlevelsescapen drastisk!

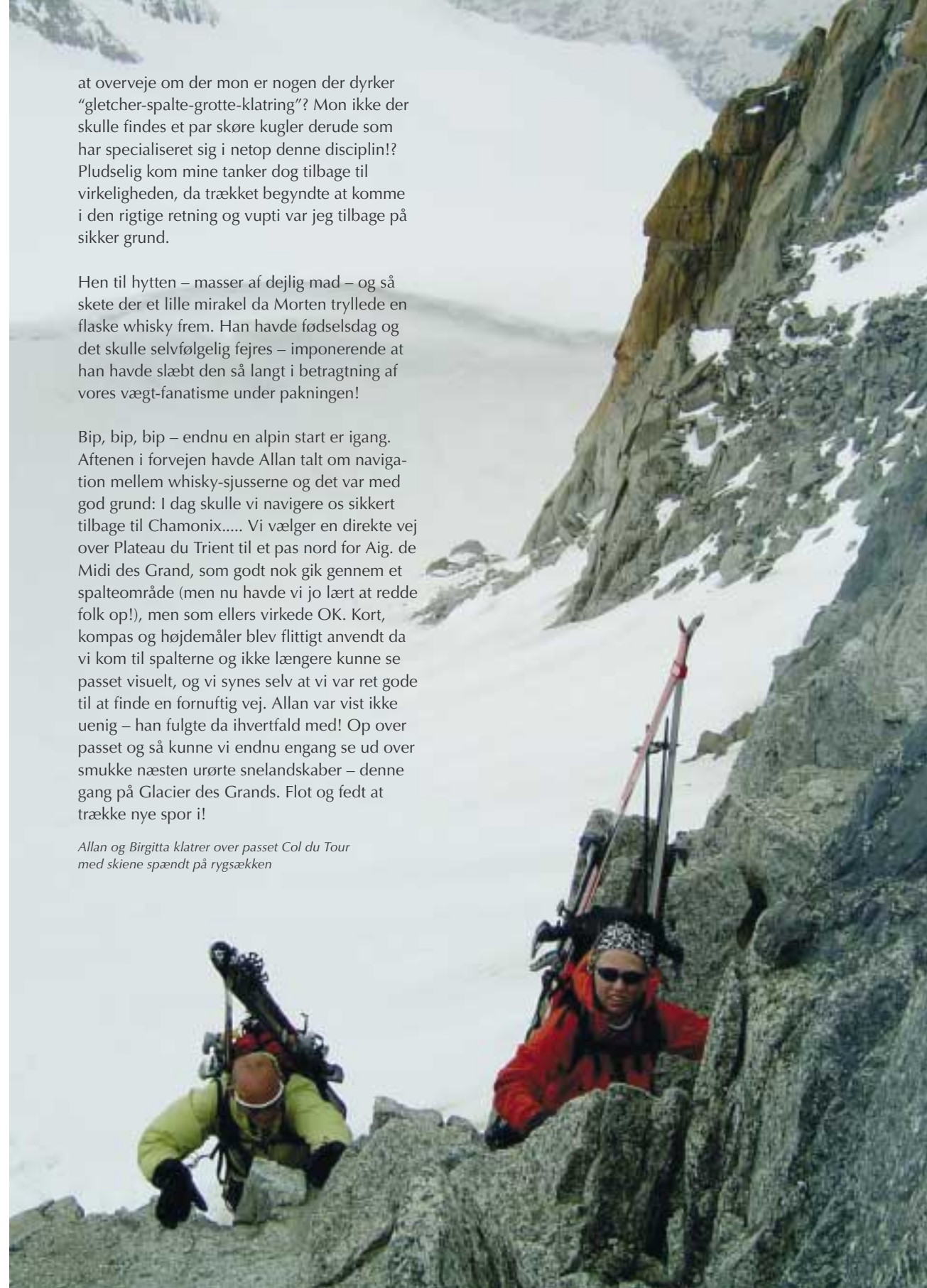
Nå, men vi kom som sagt over passene og så gik det videre over Plateau du Trient, hvor Allan hurtigt spottede én gletcher spalte i midten af det store ishav.... Det perfekte sted til gletcher redningsøvelse, så Birgitta kastede sig selv inkl. ski ned i spalten og så var det op til os andre at lave talje-system osv og få hende op igen. Det gik fint og så var det min tur til at ryge i spalten så Birgitta også kunne få lejlighed til at øve redningsdelen. En spændende og lærerig oplevelse at se redningen nedefra. Det bliver hurtigt ubekvemt at hænge i selen, også selvom man med prusiks etc. prøvede at refordele vægten til andre dele af kroppen. Og hvor er det ufedt når man i begyndelsen ryger længere og længere ned mens de rigger til ovenover. Hvad har de gang i? Er de mon gået hen i hytten for at drikke kaffe? Well, det tog selvfølgelig ikke så lang tid, men det føles bare sådan når man flager rundt dernede. Faktisk var der noget der mindede om en grotte dernede, som nærmest indbød til nærmere inspektion, og som fik mig til

at overveje om der mon er nogen der dyrker "gletcher-spalte-grotte-klating"? Mon ikke der skulle findes et par skøre kugler derude som har specialiseret sig i netop denne disciplin!? Pludselig kom mine tanker dog tilbage til virkeligheden, da trækket begyndte at komme i den rigtige retning og vupti var jeg tilbage på sikker grund.

Hen til hytten – masser af dejlig mad – og så skete der et lille mirakel da Morten tryllede en flaske whisky frem. Han havde fødselsdag og det skulle selvfølgelig fejres – imponerende at han havde slæbt den så langt i betragtning af vores vægt-fanatisme under pakningen!

Bip, bip, bip – endnu en alpin start er igang. Aftenen i forvejen havde Allan talt om navigation mellem whisky-sjusserne og det var med god grund: I dag skulle vi navigere os sikkert tilbage til Chamonix.... Vi vælger en direkte vej over Plateau du Trient til et pas nord for Aig. de Midi des Grand, som godt nok gik gennem et spalteområde (men nu havde vi jo lært at redde folk op!), men som ellers virkede OK. Kort, kompas og højdemåler blev flittigt anvendt da vi kom til spalterne og ikke længere kunne se passet visuelt, og vi synes selv at vi var ret gode til at finde en fornuftig vej. Allan var vist ikke uenig – han fulgte da ihvertfald med! Op over passet og så kunne vi endnu engang se ud over smukke næsten urørte snelandskaber – denne gang på Glacier des Grands. Flot og fedt at trække nye spor i!

Allan og Birgitta klatrer over passet Col du Tour med skiene spændt på rygsækken

Overvejelserne gik nu på rutevalg mhp. at komme til at køre så langt ned til Chamonix som muligt, da det unægteligt er sjovere at stå nedad på ski end at bære dem på ryggen! Vi valgte således at køre videre til Glacier de Bron over Croix le Brun passet. Her fik vi lejlighed til at grave sneprofiler på hver sin side af passet, hvilket fint illustrerede Allans teorilektioner om vinden og solens betydning for dannelse af sne-lagene: Der var stor forskel på de to siders profiler, selvom der kun var få meter i mellem dem. Vi fandt så også ud af at sneprofiler kan genbruges til super-gode frokost pladser, hvor den blev indtaget mens Allan fortalte om snehuler og iglooler.

Vores kursus nærmede sig hastigt enden. Vi kørte/ gik det sidste stykke ned til Forclaz, hvor Allan fik et lift tilbage til bilen i Chamonix.

Selvom kurset officielt var slut var det ikke enden på fornøjelserne. Dagen efter var alle lidt matte i benene, så vi besluttede os for lidt adspredning ved at tage til Schweiz og klatre boltede ruter. Og så diskuterede vi ivrigt hvad vi skulle bruge den resterende tid til. Man blev jo nærmest paralyseret af de mange muligheder Chamonix byder på, men et tilbagevendende tema var at lave en skibestigning af Mont Blanc – det største problem med det forslag (udover den stejle nedkørsel!) var at liften op til normalruten via Goûter hytten var lukket og den vej ville dermed være MEGET lang med ski på ryggen det meste af vejen. Allan foreslog derfor en anden rute: op med Aig. de Midi liften og via Mont-Blanc de Tacul og Mont Maudit til Mont Blanc. Et krævende projekt, som dog fik dødsstødet da vi spurgte til rutens beskaffenhed på guidekontoret "Ingen har gjort det

Smukke udsigter over Glacier des Grands

i år da der er en kæmpe spalte under Mont-Blanc de Tacul som skal passeres og med en serac ovenover som kan ryge når som helst!". I betragtning af hvor mange vilde & dygtige skifreaks der er i Chamonix og som ikke havde lavet ruten, var det ikke svært at forstå beskeden – hold jer væk! Så det gjorde vi, og skibesteg derfor Mt. Buet (3086m) istedet. Det er en flot top i Le Aiguilles Rouges massivet som således ligger på den anden side af Chamonix dalen i forhold til Mont Blanc. Vi havde set den markante snetop flere gange under kurset og den havde et face der så ud til at byde på lækkert skiløb. Ruten opad gik ad den sydvestlige grat og det gik fint - de 1800 højdemeter kunne dog godt mærkes da vi nåede toppen. Det blev dog hurtigt glemt da man så den fantastiske udsigt: Bedre platform til at se hele Mont Blanc massivet findes vist ikke!

Og så gik det ellers nedad. De fleste vælger at stå ned samme vej som man gik op – så ved man jo også hvad man får! Allan overbeviste os dog om at skiløbet ville være meget bedre direkte ned ad facet via en couloir, så den vej valgte vi. Selvom vi endnu engang havde haft alpin start var temperaturen i det solrige vejr efterhånden blevet høj, så sneen var tung. De øverste 10-20 cm sne var meget våde og der var således god basis for at starte vådlaviner. Det lykkedes også ganske godt, idet Allan med vilje skar laviner ved at traversere snefelter, hvorefter vi sikkert kunne stå på ske ned over lavinen. Teori omsat til praksis – meget pædagogisk! Alt i alt var skiløbet nedad superfedt på trods af den våde sne og Mt. Buet kan helt klart anbefales som en god dagstur. Dagen efter blev hviledag pga regn og så fik vi istedet luftet kredittkortet i de mange lækre klatre-

Frokost i det hvide!

Morten på vej op ad Mt. Buet med Mont Blanc massivet i baggrunden.

butikker.... Sidste dag slog vi os sammen med Carsten Engedal, Philip Ulrich og Jesper Nyberg som netop var vendt "hjem" til Chamonix efter at have prøvet kræfter med Le Haute Route. Vi havde efterhånden fået nok af at gå opad på ski og valgte derfor at tage liften op til Aig. de Midi (3842m) og så lave super klassikeren "Le Vallée Blanche" ned til Montenvers toget (1913m), 1900 højdemeter nedad – hvor skønt! Natten i forvejen havde det sneet, så der lå 10-20 cm puddersne og ventede på os. Vi fik således den helt usædvanlige oplevelse at være de første til at lave spor ned over gletcheren, og det gav nærmest gåsehud at kigge tilbage på snefelterne med seks perfekte slangespor ved siden af hinanden – yiehah! Alt for hurtigt kom vi dog til de spaltede områder, hvor det således kom til at gå mere op i at følge sporet end at nyde skiløbet og den nederste 1/3-del af ruten på Mer de Glace var ren is, så det var nærmest som at køre på ski henover brosten! Det var dog alligevel en superfed tur selvom det absolut var sidst på sæsonen!

Alt i alt var det en fantastisk uge. Allan var en formidabel instruktør som med stor entusiasme øsede af sin enorme viden og vi lærte således en masse mens vi samtidigt havde store, smukke og udfordrende oplevelser. Endvidere fik jeg åbnet mine øjne for Chamonix' fortræffeligheder, så det er bestemt ikke sidste gang jeg har sat mine ben dér.

Besøg www.climb.dk hvis du vil se flere billeder, film og kort over turene.